

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

ІБХБ

(назва інституту/факультету)

Кафедра агротехнологій та ґрунтознавства

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Рослинництво

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Технології виробництва та агроменеджмент

(назва програми)

Спеціальність 201 Агрономія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший...)

ІБХБ

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання державна

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники:

доцент, к.б.н. Романюк В.В.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://ibhb.chnu.edu.ua/en/profile/user/93>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача)

Контактний тел. 0507679412

E-mail: v.romanyuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.ibhb.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1450>

Консультації Онлайн-консультації: середа, 14-40 – 16-00

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Рослинництво передбачає формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань основ біології культурних рослин та практичних навичок агротехніки вирощування основних видів сільськогосподарських культур, які вирощуються в Україні.

2. Мета навчальної дисципліни

Вивчити основні сільськогосподарські культури, що вирощуються на Україні: їх походження, господарське значення, ботанічну характеристику, біологічні особливості та технологію вирощування й збирання.

3. Пререквізити.

Ботаніка, Фізіологія рослин

4. Результати навчання

знати:

- основні господарсько-біологічні угруповання польових культур;
- морфологічні ознаки основних груп польових культур;
- біологічні особливості росту й розвитку культурних рослин;
- походження культур та їх господарське значення;
- технологію вирощування основних сільськогосподарських культур.

вміти:

- визначати фази розвитку с/г культур;
- обґрунтувати оптимальні сівозміни для отримання високих врожаїв;
- визначати біологічні особливості основних с/г культур;
- оптимальні строки сівби польових культур;
- вибирати оптимальні способи сівби с/г культур;
- оцінювати хід перезимівлі озимих культур та їх стан після перезимівлі;
- проводити оцінку стану посівів ярих зернових і технічних культур;
- визначати біологічну врожайність основних культур;
- визначати оптимальні строки та способи збирання врожаю;
- розробляти рекомендації по впровадженню найбільш оптимальної агротехніки вирощування с/г культур.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2-й	3	5	150	4	28	28			94		іспит
Заочна												

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Біоекологічні особливості та агротехніка вирощування зернових культур.													
Тема 1. Рослинництво як галузь АПК, наукова та навчальна дисципліна.	6	2	4										
Тема 2. Загальна характеристика зернових культур.	14	2	2			10							
Тема 3. Озимі зернові культури.	4	2	2										
Тема 4. Ярі зернові культури	19	2	2			15							
Тема 5. Кукурудза.	4	2	2										
Тема 6. Просовидні культури.	2		2										
Тема 7. Зернобобові культури.	16	2	2			12							
Тема 8. Гречка.	14	2	2			10							

Разом за змістовим модулем 1	81	16	18			47							
Змістовий модуль 2. Біоекологічні особливості та агротехніка вирощування технічних і кормових культур.													
Тема 9. Коренеплідні культури. Цукрові буряки.	10	2	2			6							
Тема 10. Бульбоплідні культури. Картопля.	10	2	2			6							
Тема 11. Олійні культури. Соняшник як основна олійна культура.	12	2	2			8							
Тема 12. Прядивні культури. Льон-довгунець.	12	2	2			8							
Тема 13. Баштанні культури	8	1				7							
Тема 14. Нові кормові культури.	8	1				7							
Тема 15. Посівні кормові трави.	9	2	2			5							
Разом за змістовим модулем 2	69	12	10			47							
<i>Усього годин</i>	150	28	28			94							
<i>ІНДЗ</i>			-	-	-	-							
<i>Усього годин</i>	150	28	28			-	94						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Господарське значення, жита, ячменю, вівсу та їх місце серед зернових культур.	8
2	Місце та значення круп'яних культур в сільському господарстві України (просо, рис, гречка).	8
3	Перспективи вирощування сорго як цінної зернової культури.	6
4	Господарське значення продовольчих зернобобових культур: квасолі, сої, сочевиці.	8
5	Кормові культури зернобобових: кормові боби, чина, нут, люпин.	8
6	Особливості вирощування та використання кормових коренеплідних культур.	6
7	Характеристика топінамбуру як малопоширеної кормової і технічної культури.	2
8	Баштанні культури.	6
9	Перспективні олійні культури родини Хрестоцвітих.	6
10	Нетрадиційні олійні культури: ліщина, арахіс, кунжут, мак олійний, судза.	6
11	Ефіромасляні культури: коріандр, аліс, тмин, м'ята перцева.	6
12	Прядивні культури: конопля, бавовник, кенаф.	6
13	Алкалоїдні технічні культури: тютюн і махорка, хміль.	6
14	Кормові посівні трави.	8
15	Лікарські рослини як об'єкт вирощування в рослинництві.	4
	Разом	94 год

6. Система контролю та оцінювання

6.1. Засоби оцінювання

Контрольні питання до модулю 1

1. Обґрунтуйте рослинництво як наукову дисципліну. Об'єкти та методи досліджень рослинництва.
2. Обґрунтуйте виробниче та ботаніко-біологічне групування польових культур та центри походження культурних рослин.
3. Дайте визначення насінню і плодам сільськогосподарських та охарактеризуйте типи простих плодів.

4. Обґрунтуйте процеси формування, дозрівання насіння та життя насіння в стані спокою.
5. Визначте фази проростання насіння та умови для проростання насіння.
6. Визначте посівні якості насіння та вимоги до насіння.
7. Обґрунтуйте екологічні, агротехнічні та екологічні основи вирощування високоякісного насіння.
8. Обґрунтуйте передпосівний обробіток насіння.
9. Дайте визначення партії насіння, виїмки, середньому зразку та чистоті насіння.
10. Обґрунтуйте об'ємну масу, схожість, енергію проростання та життєздатність насіння.
11. Визначте ботанічні особливості зернових культур та відмінні ознаки хлібів I і II груп.
12. Дайте визначення морфологічній будові пшениці й обґрунтуйте відмінності твердої та м'якої пшениці.
13. Обґрунтуйте виділення основних різновидностей м'якої безостої, м'якої остистої та твердої пшениці.
14. Визначте склад зерна зернових хлібів.
15. Обґрунтуйте життєвий цикл зернових хлібів та їх біологічні форми.
16. Обґрунтуйте зимостійкість та особливості загартування озимих культур.
17. Дайте визначення вимерзанню, випріванню, випиранню, вимоканню, видуванню посівів, снігові плісняві озимих культур та обґрунтуйте заходи їх попередження.
18. Визначте фази росту й розвитку та етапи органогенезу озимої пшениці.
19. Визначте біологічні особливості озимої пшениці.
20. Обґрунтуйте попередники озимої пшениці та обробіток ґрунту під озиму пшеницю після різних попередників.
21. Визначте основні сорти озимої пшениці та обґрунтуйте підготовку насіння до сівби і сівбу.
22. Обґрунтуйте озимої пшениці та необхідність застосування ґрунтової, листової та тканинної діагностики.
23. Обґрунтуйте застосування регуляторів росту, агротехнічних, біологічних та хімічних методів боротьби з шкідниками, бур'янами і хворобами на посівах озимої пшениці.
24. Обґрунтуйте особливості збирання врожаю озимої пшениці та післязбиральної обробки зерна.
25. Визначте біологічні особливості озимого ячменю.
26. Визначте особливості морфологічної будови, головні групи, підвиди та різновидності ячменю.
27. Обґрунтуйте технологію вирощування озимого ячменю.
28. Визначте особливості морфологічної будови озимого жита та вівса виділіть головні види та різновидності вівса.
29. Визначте особливості морфологічної будови, підвиди та різновидності проса звичайного і проса головчастого.
30. Визначте особливості морфологічної будови та основні групи сорго.
31. Визначте біологічні особливості ярої пшениці.
32. Обґрунтуйте технологію вирощування ярої пшениці.
33. Визначте фази росту і розвитку ярого ячменю.
34. Визначте біологічні особливості ярого ячменю.
35. Обґрунтуйте технологію вирощування ярого ячменю.
36. Визначте особливості морфологічної будови та підвиди кукурудзи.
37. Визначте фази росту й розвитку кукурудзи та етапи органогенезу волоті та качана.
38. Обґрунтуйте типи гібридів та їх класифікацію за групами стиглості й наведіть приклади.
39. Обґрунтуйте технологію вирощування кукурудзи.
40. Визначте особливості морфологічної будови рису та гречки.
41. Визначте особливості морфологічної будови зернових бобових культур.
42. Визначте біологічні особливості гороху.
43. Визначте фази росту, розвитку й етапи органогенезу гороху.
Обґрунтуйте технологію вирощування гороху

Контрольні питання до модулю 2

1. Дайте ботанічну характеристику цукрових буряків.
2. Визначте біологічні особливості цукрових буряків.
3. Обґрунтуйте варіанти основного обробітку ґрунту та удобрення цукрових буряків.
4. Обґрунтуйте особливості весняного обробітку ґрунту та сівби цукрових буряків.
5. Обґрунтуйте технологію догляду за посівами цукрових буряків.
6. Визначте особливості морфологічної будови кормових буряків.
7. Визначте особливості морфологічної будови кормової моркви.
8. Визначте особливості морфологічної будови турнепсу і брукви.
9. Визначте особливості морфологічної будови надземної частини та бульби картоплі.
10. Визначте особливості морфологічної будови топінамбуру та сафлору.
11. Визначте особливості морфологічної будови соняшнику та головні ознаки олійного, лузального й проміжного соняшнику.
12. Визначте особливості морфологічної будови рицини та ріпаку.
13. Визначте особливості морфологічної будови льону-довгунцю.
14. Визначте біологічні особливості картоплі.
15. Обґрунтуйте основні сорти, попередники, удобрення та обробіток ґрунту під картоплю.
16. Обґрунтуйте особливості садіння та догляду за посадками картоплі.
17. Визначте особливості соняшнику.
18. Обґрунтуйте технологію вирощування соняшнику.
19. Визначте біологічні особливості льону-довгунцю.
20. Обґрунтуйте технологію вирощування і збирання льону-довгунцю.
21. Визначте біологічні особливості та особливості використання кормових трав.
22. Визначте найпоширеніші однорічні і багаторічні кормові трави.

Питання на підсумковий модульний контроль (екзамен)

1. Обґрунтуйте рослинництво як наукову дисципліну. Об'єкти та методи досліджень рослинництва.
2. Обґрунтуйте виробниче та ботаніко-біологічне групування польових культур та центри походження культурних рослин.
3. Дайте визначення насінню і плодам сільськогосподарських та охарактеризуйте типи простих плодів.
4. Обґрунтуйте процеси формування, дозрівання насіння та життя насіння в стані спокою.
5. Визначте фази проростання насіння та умови для проростання насіння.
6. Визначте посівні якості насіння та вимоги до насіння.
7. Обґрунтуйте екологічні, агротехнічні та екологічні основи вирощування високоякісного насіння.
8. Обґрунтуйте передпосівний обробіток насіння.
9. Дайте визначення партії насіння, виїмці, середньому зразку та чистоті насіння.
10. Обґрунтуйте об'ємну масу, схожість, енергію проростання та життєздатність насіння.
11. Визначте ботанічні особливості зернових культур та відмінні ознаки хлібів I і II груп.
12. Дайте визначення морфологічній будові пшениці й обґрунтуйте відмінності твердої та м'якої пшениці.
13. Обґрунтуйте виділення основних різновидностей м'якої безостої, м'якої остистої та твердої пшениці.
14. Визначте склад зерна зернових хлібів.
15. Обґрунтуйте життєвий цикл зернових хлібів та їх біологічні форми.
16. Обґрунтуйте зимостійкість та особливості загартування озимих культур.

17. Дайте визначення вимерзанню, випріванню, випиранню, вимоканню, видуванню посівів, снігові плісняві озимих культур та обґрунтуйте заходи їх попередження.
18. Визначте фази росту й розвитку та етапи органогенезу озимої пшениці.
19. Визначте біологічні особливості озимої пшениці.
20. Обґрунтуйте попередники озимої пшениці та обробіток ґрунту під озиму пшеницю після різних попередників.
21. Визначте основні сорти озимої пшениці та обґрунтуйте підготовку насіння до сівби і сівбу.
22. Обґрунтуйте озимої пшениці та необхідність застосування ґрунтової, листової та тканинної діагностики.
23. Обґрунтуйте застосування регуляторів росту, агротехнічних, біологічних та хімічних методів боротьби з шкідниками, бур'янами і хворобами на посівах озимої пшениці.
24. Обґрунтуйте особливості збирання врожаю озимої пшениці та післязбиральної обробки зерна.
25. Визначте біологічні особливості озимого ячменю.
26. Визначте особливості морфологічної будови, головні групи, підвиди та різновидності ячменю.
27. Обґрунтуйте технологію вирощування озимого ячменю.
28. Визначте особливості морфологічної будови озимого жита та вівса виділіть головні види та різновидності вівса.
29. Визначте особливості морфологічної будови, підвиди та різновидності проса звичайного і проса головчастого.
30. Визначте особливості морфологічної будови та основні групи сорго.
31. Визначте біологічні особливості ярої пшениці.
32. Обґрунтуйте технологію вирощування ярої пшениці.
33. Визначте фази росту і розвитку ярого ячменю.
34. Визначте біологічні особливості ярого ячменю.
35. Обґрунтуйте технологію вирощування ярого ячменю.
36. Визначте особливості морфологічної будови та підвиди кукурудзи.
37. Визначте фази росту й розвитку кукурудзи та етапи органогенезу волоті та качана.
38. Обґрунтуйте типи гібридів та їх класифікацію за групами стиглості й наведіть приклади.
39. Обґрунтуйте технологію вирощування кукурудзи.
40. Визначте особливості морфологічної будови рису та гречки.
41. Визначте особливості морфологічної будови зернових бобових культур.
42. Визначте біологічні особливості гороху.
43. Визначте фази росту, розвитку й етапи органогенезу гороху.
44. Обґрунтуйте технологію вирощування гороху.
45. Дайте ботанічну характеристику цукрових буряків.
46. Визначте біологічні особливості цукрових буряків.
47. Обґрунтуйте варіанти основного обробітку ґрунту та удобрення цукрових буряків.
48. Обґрунтуйте особливості весняного обробітку ґрунту та сівби цукрових буряків.
49. Обґрунтуйте технологію догляду за посівами цукрових буряків.
50. Визначте особливості морфологічної будови кормових буряків.
51. Визначте особливості морфологічної будови кормової моркви.
52. Визначте особливості морфологічної будови турнепсу і брукви.
53. Визначте особливості морфологічної будови надземної частини та бульби картоплі.
54. Визначте особливості морфологічної будови топінамбуру та сафлору.
55. Визначте особливості морфологічної будови соняшнику та головні ознаки олійного, лузального й проміжного соняшнику.
56. Визначте особливості морфологічної будови рицини та ріпаку.
57. Визначте особливості морфологічної будови льону-довгунцю.
58. Визначте біологічні особливості картоплі.
59. Обґрунтуйте основні сорти, попередники, удобрення та обробіток ґрунту під картоплю.
60. Обґрунтуйте особливості садіння та догляду за посадками картоплі.

61. Визначте особливості соняшнику.
62. Обґрунтуйте технологію вирощування соняшнику.
63. Визначте біологічні особливості льону-довгунцю.
64. Обґрунтуйте технологію вирощування і збирання льону-довгунцю.
65. Визначте біологічні особливості та особливості використання кормових трав.
66. Визначте найпоширеніші однорічні і багаторічні кормові трави.

6. 2. Форми поточного та підсумкового контролю

1. Тестування оцінюється:

- 5 балів – при 95-100% вірних відповідей
- 4 бали – при 80-94% вірних відповідей
- 3 бали – при 60-79% вірних відповідей
- 2 бали – при 50-79% вірних відповідей
- 1 бали – при 30-49% вірних відповідей
- 0,5 бали – при 15-29% вірних відповідей

2. Контрольна робота, колоквиум оцінюється:

“5 балів” – при повному засвоєнні навчального матеріалу, вмінні застосовувати теоретичні знання для аналізу основ агротехніки вирощування рослин польової культури, пошуку взаємозв'язку фізіологічних процесів та біологічних особливостей рослин з умовами навколишнього середовища.

“4 бали” – при допущенні незначних помилок у формуванні і трактуванні основних елементів ботанічної характеристики та основ агротехніки вирощування рослин польової культури. Відповідь послідовна, чітка.

“3 бали” – при непослідовному викладенні навчального матеріалу з окремими відхиленнями та помилками у розумінні основ рослинництва та насіннєзнавства.

“2 бали” – при допусканні у відповідях грубих помилок, відсутності аналітичного мислення.

3. захист практичних робіт

“5 балів” – при володінні методами проведення лабораторних досліджень, чіткому їх виконанні та науковому обґрунтуванню отриманих результатів і формуванню висновків.

“4 бали” – при володінні методиками проведення лабораторних досліджень чіткому їх виконанню при незначних помилках при обґрунтуванні отриманих результатів та формуванні висновків.

“3 бали” – при освоєнні методик необхідних досліджень при неправильному обґрунтуванні отриманих результатів та формуванні висновків.

4. Наукова презентація оцінюється в:

“5 балів” – при використанні новітніх даних з даного курсу та суміжних дисциплін, чіткому та логічно структурованому викладенню матеріалу, проведенню критичного аналізу, та грамотному оформленню.

“4 бали” – при недостатньому використанні сучасної літератури, допусканні незначних помилок при оформленні.

“3 бали” – при непослідовному викладенню матеріалу, незначному об'єму та недостатньому застосуванні новітніх даних з даної дисципліни.

“2 бали” – при відсутності, наукової термінології, допусканні грубих помилок з оформлення, відсутності сучасної літератури.

Критерії оцінювання

Оцінка “відмінно”. Студент вільно володіє програмним матеріалом, знає сучасну класифікацію рослин польової культури. В повному об’ємі знає біологічні особливості, різновидності та сорти основних польових культур. Аргументовано обґрунтовує агротехніку їх вирощування. Використовує на практиці основні методи досліджень в рослинництві.

Оцінка “добре”. Студент допускає неточності або помилки в трактуванні основних елементів агротехніки вирощування та ботанічній характеристиці основних рослин польової культури; аналізі залежності врожайності рослин від їх біологічних особливостей. За допомогою навідних питань знаходить вірні рішення.

Оцінка “задовільно”. Студент посередньо володіє теоретичним матеріалом із слабким використанням наукової термінології. Плує основні елементи ботанічної характеристики, агротехніки вирощування та догляду за посівами представників різних груп рослин польової культури. Не володіє інформацією про сучасні сорти та гібриди видів польової культури, які використовуються в сучасному рослинництві.

Оцінка “незадовільно”. Студент не володіє більшою частиною програмного матеріалу, майже не використовує наукової термінології, не вміє використовувати на практиці методи досліджень в рослинництві. Не знає основних груп польових культур, агротехніки їх вирощування та практичного значення. Відсутні знання щодо біологічних особливостей видів та сортів сучасних польових культур. Не знає основних принципів інтенсивної технології вирощування.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Влох В.Г., Дубковецький С.В., Кияк Г.С., Онищук Д.М. Рослинництво. –К.: Вища школа, 2005.- 382с.
2. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. –К.: Аграрна освіта, 2001.- 591с.
3. Зінченко О.І., Коротєєв А.В., Каленська С.М. та ін. Рослинництво /За ред.. О.І. Зінченка. Практикум.- Вінниця: Нова книга, 2008.-536с.
4. Каленська С.М., Шевчук О.Я., Дмитришак М.Я. Рослинництво. –К.: НАУУ, 2005.-502с.
5. Кочерга А.А. Рослинництво.- К.: Центр учб. літ.,2005.-312с.
6. Лихацький В.І. Баштанництво. –К.: Вища школа, 2002.- 166с.
7. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. - 2-е вид.-К.:Центр навч. л-ри, 2004.-808с.

7.2. Допоміжна

8. Гатаулина Г.Г., Обьедков М.Г. Практикум по растениеводству. -М.: Колос, 2005.-304с.
9. Державний реєстр сортів рослин України на 2001-2007 рр. (Відп. ред. В.В.Волкодав).- Київ: Вид-во ТОВ „Алефа”.
10. Картопля /За ред. В.В. Кононученка, М.Я. Молоцького.- Біла Церква, 2002.-Т.1.-536с.
11. Рослинництво. Модульний метод з тестового контролю і рейтинговою оцінкою знань студентів на ПЕОМ: Навчальний посібник.-К.: Центр навч. л-ри, 2005.-312с.
12. Смага І.С., Безпалько Р.І., Казімір І.І. Рослинництво: Навчальний посібник. Частина І.- Чернівці: Рута, 2006.-150с.
13. Смага І.С., Безпалько Р.І., Казімір І.І. Рослинництво: Навчальний посібник. Частина І.- Чернівці: Рута, 2007. -230с.

8. Інформаційні ресурси

1. www.letitbit.
2. www.botanika-e-larn
3. www.agro.ua
4. www.agrowest.com.ua
5. www.green-plant.com.ua/product